

Europaudvalget

FOLKETINGET

REFERAT

AF 45. EUROPAUDVALGSMØDE

Dato: Onsdag den 21. juni 2017
Tidspunkt: Mødet startede kl. 14.03
Sted: Vær. 2-133

Til stede: Erik Christensen (S), formand, Kenneth Kristensen Berth (DF), næstformand, Søren Gade (V), Peter Hummelgaard Thomsen (S), Søren Søndergaard (EL) og Finn Sørensen (EL).

Desuden deltog: statsminister Lars Løkke Rasmussen

Punkt 1. Forelæggelse af møde i Det Europæiske Råd (EU-28) og møde i Det Europæiske Råd (art. 50) den 22.-23. juni 2017

Det Europæiske Råd 22-23/6-17 – bilag 5 (udkast til konklusioner vedr. møde i Det Europæiske Råd 22-23/6-17)

Det Europæiske Råd 22-23/6-17 – bilag 2 (udkast til kommenteret dagsorden vedr. artikel 50 forud for møde i Det Europæiske Råd 22-23/6-17)

Statsministeren: I morgen og på fredag er der møde i Det Europæiske Råd. Det er det første topmøde efter valgene i Storbritannien og Frankrig. Det er derfor også det første møde, som præsident Macron deltager i.

Der er lagt op til et topmøde med en ret omfattende dagsorden og dermed heller ikke mulighed for at komme ned i alle detaljerne. Der er tre store gennemgående temaer: sikkerhed, vækst og migration. Jeg forventer særlig drøftelser om udviklingen af EU's forsvarspolitik, om frihandel og om indsatsen i forhold til den illegale migration fra Nordafrika. Derudover forventer jeg, at vi bl.a. kommer til at drøfte den videre implementering af Parisaftalen om klimaforandringer. I kanten af topmødet kommer vi også til at have en EU-27-drøftelse om de forestående forhandlinger med Storbritannien. I den forbindelse vil vi også drøfte, hvordan vi træffer beslutningen om, hvor de to agenturer, der i dag er placeret i London, skal flyttes hen efter Storbritanniens udtræden af EU. Vi skal altså ikke tale om, hvor de flyttes hen, men om, hvordan vi træffer beslutningen om at beslutte, hvor de skal flyttes hen. Vi er nødt til at starte et sted.

Først et par ord om DER's møde. Punktet om sikkerhed handler dels om, hvad vi kan og skal gøre for at styrke bekæmpelsen af terror i EU, dels om, hvordan vi kan øge evnen til at imødegå trusler mod vores sikkerhed udefra.

I forhold til migration og terrorbekæmpelse drejer det sig bl.a. om at sikre effektiv kontrol af de eksterne grænser. Vi har allerede besluttet at indføre systematisk kontrol af alle rejsende i forbindelse med ind- og udrejse af Schengenområdet. Det har også en implikation for Kastrup lufthavn, fordi vi også udgør Schengengrænse der.

Der er gode fremskridt i forhandlingerne om et elektronisk rejseregistreringssystem, så man på forhånd kan kontrollere rejsende, der er fritaget for visumpligt, og om nødvendigt nægte dem indrejse. Det er tiltag, som vi fra dansk side støtter varmt op om. Den fælles indsats på terrorbekæmpelse handler også om, hvordan vi bedre sætter ind mod terrorpropaganda på f.eks. sociale medier. Her kan landene gøre mere i fællesskab.

Hvad angår ekstern sikkerhed og forsvar, er der tale om en fortsættelse af drøftelserne fra december om den videre udvikling af EU's fælles sikkerheds- og forsvarspolitik. Udgangspunktet er, at EU bedre skal kunne tage vare på egne sikkerhedsinteresser. Bagtæppet for drøftelserne er den øgede terrortrussel, sikkerhedssituationen i EU's nærområder og den usikkerhed, der har været omkring den amerikanske administrations tilgang til Europas sikkerhed.

Jeg forventer, at DER vil byde Kommissionens meddelelse om en europæisk forsvarsfond velkommen. Hensigten med forsvarsfonden er at skabe bedre betingelser for forsvarsindustrien og større incitamenter for et samarbejde om udvikling af strategiske forsvarskapaciteter og teknologier. Det kan vi fra dansk side støtte op om. Det er helt uagtet, at forsvarsforbeholdet selvfølgelig sætter grænser for Danmarks deltagelse i forsvarsfonden, idet vi alligevel forventer, at det kan komme danske virksomheder til gode, at vilkårene for europæisk forsvarsindustri forbedres. Det vil også styrke vores fælles sikkerhed – og NATO – hvis EU udvikler sig til at blive en stærkere sikkerhedsaktør.

Jeg forventer også, at vi vil have en drøftelse om job, vækst og konkurrenceevne. Det gælder ikke mindst opfølgningen på strategien for det indre marked og det digitale marked, som skal gennemføres inden udgangen af 2018. Fra dansk side har vi flere gange presset på for at sikre mest muligt fremskridt i videreudviklingen af det indre marked og det digitale indre marked. I det hele taget kommer det digitale område til at fylde en del på EU-dagsordenen i den kommende tid – ligesom det også gør herhjemme. Der er ret stor opbakning til dagsordenen. Jeg har på polsk initiativ skrevet under på et brev fra 14 EU-lande for at presse dagsordenen frem, og der vil blive indkaldt til et digitalt topmøde i Tallinn den 29. september under estisk formandskab. Fra dansk side har vi en klar interesse i at fremme den dagsorden.

Jeg forventer også, at DER vil vedtage konklusioner om det europæiske semester og om EFSI, Den Europæiske Fond for Strategiske Investeringer.

Så vil der være en drøftelse af EU's handelspolitik. Det er blevet efterspurgt – og måske ikke mindst af Frankrigs nye præsident – at man får en generel strategisk drøftelse, så det forventer jeg. Det giver også rigtig god mening at have en sådan nu, i en tid hvor frihandel er under pres fra protektionistiske kræfter både i og uden for Europa. Jeg havde selv mulighed for at drøfte dette spørgsmål og andre med præsident Macron for nogle uger siden. Vi ser ikke helt ens på alle ting, men der er alligevel potentiale i drøftelsen. Den nye franske præsident er ligesom regeringerne i flere andre medlemslande optaget af, at EU stiller større krav om gensidighed, når vi forhandler frihandelsaftaler med tredjelande. Han vil bl.a. gerne have, at EU slår hårdere ned på lande, der dumper varer i Eu-

ropa. Jeg deler sådan set det synspunkt, at vi ikke skal være naive, når vi indgår frihandelsaftaler. Når det er sagt, er det fortsat i dansk interesse, at vi arbejder imod protektionistiske tendenser og for en fortsat frihandelsorienteret handelspolitik. Det er sådan set det, der har skabt Danmarks velstand.

Drøftelsen om migration vil fokusere på eksterne og interne aspekter. Hvad angår de eksterne aspekter, er der gjort fremskridt over de seneste år, men det rækker ikke ved, at tilstrømningen – særlig over den centrale middelhavsroute – fortsat er alt for høj. Vestbalkan er under kontrol. Vi kan også se det i de danske asyltal, der er de laveste, vi har set siden tredje kvartal 2008. Problemet er ikke løst, og derfor er det vigtigt, at vi nu sikrer fuld og effektiv gennemførelse af erklæringen fra topmødet på Malta, som i virkeligheden grundlæggende går ud på at ødelægge menneskesmuglernes forretningsmodel ved at kunne tilbagesende migranter, der ikke lovligt kan få ophold i medlemsstaterne og ved at styrke samarbejdet med tredjelande, bl.a. via migrationspartnerskaber baseret på princippet om noget for noget.

Hvad angår de interne aspekter, vil der blive gjort status over arbejdet med reform af det fælles asylsystem. Der er enighed om, at et fremtidigt system skal have en fornuftig balance mellem ansvar og solidaritet, men der er endnu ikke enighed om, hvordan de principper konkret skal udmøntes. Derfor vil den drøftelse også fortsætte under det estiske formandskab. Jeg forventer også, at vi vil bekræfte EU's fulde opbakning til Parisaftalen og implementeringen af denne. Det er det rigtige at gøre, navnlig i lyset af præsident Trumps meget beklagelige melding om at ville melde USA ud af aftalen. Parisaftalen er et resultat af mange års intense forhandlinger. Der har været slidt og slæbt for at få den aftale i hus. Det er lykkedes at få en aftale med stort set alle verdens lande, og derfor står den naturligvis ikke til genforhandling, fordi et enkelt land ønsker det. Fra dansk side støtter vi op om en stærk fælles EU-markering på det her punkt.

Under drøftelserne af EU's eksterne relationer vil formanden for DER og kommissionsformanden af rapportere fra de seneste internationale topmøder. Min forventning er, at fokus for drøftelsen bl.a. vil være Tusks og Junckers møde med den amerikanske præsident og med præsident Erdogan. Derudover vil den tyske præsident og den franske præsident give en status over implementeringen af Minskaf-talen, og det er min forventning, at vi i den forbindelse vil forlænge de økonomiske sanktioner mod Rusland med yderligere 6 måneder. Det er en ret bred dagsorden, hvor jeg heller ikke kan afvise, at der kunne komme andre emner op.

På mødet blandt de 27 stats- og regeringschefer – altså uden Storbritanniens premierminister – det såkaldte artikel 50-møde – forventer jeg, at vi får en kort drøftelse om den videre forhandlingsproces baseret på tilbagemeldingerne fra det første formelle forhandlingsmøde, der fandt sted i mandags. Derudover er der lagt op til, at vi skal lægge os fast på, hvordan vi skal træffe beslutning om genplacering af de to agenturer, der i dag ligger i London, Den Europæiske Bankmyndighed og Den Europæiske Medicinalmyndighed. Om den sidste gælder det forhold, at vi har lagt et stærkt dansk bud ind.

Kenneth Kristensen Berth sagde, at der stadig ikke var styr på den centrale middelhavsroute, og at det p.t. gik ud over Italien. Det lod til, at de italienske myndigheder registrerede de tusindvis af ankomne, der så ellers fik lov til at drive rundt i landet. På EU-plan gjorde man sig store anstrengelser for opnå bedre kontrol med visumsystemet, men det kunne flygtninge og migranter omgå, når man fik lov til at bevæge sig frit rundt. Kunne man ikke finde en anden måde? f.eks. at tilbageholde dem? Når grænsekontrollen mellem Italien og de nordlige lande forsvandt, kunne de rejse rundt og leve som illegale, da mange af dem ikke ville kunne få asyl. Hvordan ville man få dem hjemsendt?

Kenneth Kristensen Berth nævnte også, at man i pressen kunne læse, at der var et voksende pres på Ungarn og Polen – bl.a. affødt af, at disse lande ikke ville åbne for omfordelingen af asylansøgere. Mentte statsministeren, at man skulle køre den hårde linje og tvinge asylansøgere ned i halsen på disse lande?

Statsministeren havde nævnt den nye franske præsident, som alle i øvrigt havde været glade for, indtil de fandt ud af, hvad han egentlig mente. Var statsministeren imod europæisk protektionisme, hvor Europa lukker sig om sig selv, og hvor man går efter først og fremmest at købe varer af hinanden og holde andre ude ved hjælp af toldmure? Eller var statsministeren indstillet på at kæmpe for den nye form for protektionisme?

Søren Søndergaard nævnte hyrdebrevet fra Donald Tusk, hvoraf det fremgik, at man skulle diskutere emnet ukontrolleret globalisering. Det var interessant, at man anerkendte, at nogle i EU-systemet havde det synspunkt. I hyrdebrevet stod der, at folk skal vide at, EU kan beskytte dem mod unfair handelspraksis. Nu, hvor ukontrolleret globalisering var på dagsordenen, ville statsministeren så ikke tage den interne handel med varer op – og navnlig i forhold til den sociale protokol, der giver landene uindskrænket ret til at forhindre social dumping?

Søren Søndergaard havde bemærket, at Donald Tusk også ville redegøre for mødet med den tyrkiske præsident. EU havde bevilliget ca. 1 mia. euro til udvikling af demokratiet i Tyrkiet, men lod det til at være penge, der var givet godt ud? Og ville man på mødet tale om det fremtidige forhold til Tyrkiet?

Finn Sørensen kom ind på, at Tusk i hyrdebrevet også havde nævnt det militære samarbejde. Der blev understreget, at det skulle optrappes, både hvad angik fælles våbenproduktion og militære aktioner. Hvilke militære aktioner var der her tale om? Han var i øvrigt i tvivl om, hvordan statsministeren så på dansk deltagelse i en forsvarsfond i lyset af det danske forsvarsforbehold. Finn Sørensen håbede, at statsministeren var enig i, at forsvarsforbeholdet stod ved magt, og at det betød, at Danmark ikke kunne deltage i EU's militære aktioner. Det forhindrede dog ikke Danmark i at have en mening, ligesom Folketinget og Europaudvalget også skulle orienteres om EU's overvejelser på området.

Statsministeren bekræftede over for Kenneth Kristensen Berth, at der ikke var ordentlig styr på den centrale middelhavsroute. Man kunne se det på tallene for ankomne flygtninge og migranter, der siden 2015 var stigende. Man skulle bidrage til håndteringen af situati-

onen ved at opbygge kapaciteter i Libyen og partnerskaber med afrikanske lande. Italien havde også en opgave med at få sit bureaukrati til at virke, hvad angik effektueringen af hjemsendelser etc. Han tilføjede, at det var nødvendigt at opretholde grænsekontrollen, så længe der ikke var styr på de ydre grænser. Han ville ønske, at forudsætningerne for at fjerne den var til stede, men det var der ikke noget, der tydede på.

Statsministeren var imod europæisk protektionisme og protektionisme generelt. Man skulle nok give Macron noget tid på posten, før man bedømte ham, men som statsministeren tolkede ham, var hans holdning, at der skal være balance og gensidighed i samhandlen med andre. Det synspunkt havde han forståelse for, for det handler om at sikre, at Europa har den nødvendige konkurrencekraft. Derfor var diskussionen meningsfuld, og Tyskland, Frankrig og Italien havde rejst spørgsmålet om at screene for investeringer. Man måtte finde en balance mellem at have en åben tilgang til handel og samtidig ikke være naiv, når man laver handelsaftaler med andre, så man ikke risikerer at eksportere sin knowhow ud i et system, hvor man ikke respekterer markedskonomiens basale regler. Det var altså fornuftigt med en diskussion om, hvordan man bruger handelspolitikken som et værktøj til at skabe lige konkurrencevilkår mellem EU og de lande, som EU handler med. At USA nu sendte knap så positive signaler betød, at mange lande nu vendte blikket mod Europa. Hvis man forstod at udnytte det potentiale, kunne det føre til mange fornuftige frihandelsaftaler over de kommende år. De kunne bidrage til at øge vækst og velstand og diverse standarder, forbrugerbeskyttelsesregler etc. ville kunne bidrage til at gøre verden til et bedre sted.

Til Søren Søndergaard sagde statsministeren, at der skulle være ligevægt i den måde, man udnyttede globaliseringens fordele på. Debatten på DER-mødet ville handle om samspillet mellem Europa og resten af verden. De interne europæiske udfordringer var der ganske vist også nogle af – i løbet af efteråret skulle man beskæftige sig med udstationeringsdirektivet, og på var der indkaldt til socialt topmøde i Göteborg. Statsministeren havde også fremhævet den dagsordenen på diverse bilaterale møder og senest på mødet med præsident Macron. Man havde kæmpet med angrebet fra den tidligere kommission på det danske dagpengesystem og kunne nu glæde sig over, at den nye kommission accepterede en karenperiode forud for modtagelsen af dagpenge.

Statsministeren var enig med Søren Søndergaard i, at der var massive udfordringer i Tyrkiet. Det rejste spørgsmålet om den fremadrettede relation til Tyrkiet. Man kunne have lyst til at trække stikket på optagelsesforhandlingerne, men det spillede selvfølgelig også ind, at lidt under halvdelen af den tyrkiske befolkning havde et andet ståsted end den tyrkiske regerings. Statsministeren var forbeholden over for entydigt at vende Tyrkiet ryggen og havde svært ved at se et alternativ til at opretholde dialogen med Tyrkiet. Problemerne ville ikke gå væk ved at bryde dialogen.

Til Finn Sørensen sagde statsministeren, at forsvarsforbeholdet skulle respekteres, og at der ikke var planer om at få det afskaffet, selv om det kunne være ønskeligt på flere måder. Med fonden fulgte også industripolitiske tiltag, som man bød velkommen. Efterhånden som fonden tog sin form, ville man vurdere de juridiske elementer i samarbejdet. Der

var klart dele af den fælles forsvars- og sikkerhedspolitik i EU, som Danmark ikke kunne deltage i, men det ændrede ikke ved, at det var fornuftigt at samarbejde om den forsvarsmæssige dimension. Det var interessant at slutte op om et industripolitiske samarbejde – ikke mindst for danske virksomheder.

Kenneth Kristensen Berth gentog sit spørgsmål om Ungarn og Polen. Han sagde i øvrigt, at det franske synspunkt ikke var nyt, idet den tidligere præsident, Nicolas Sarkozy, også havde præsenteret en idé om at købe europæisk. Med valget af den nye præsident kom den bare med større tyngde, da præsidenten havde et stort mandat i det franske parlament. Udmeldingen kom også samtidig med andre kedelige meldinger om, at alle lande skulle acceptere euroen på et tidspunkt for at være en del af EU. Det havde den danske finansminister også indikeret. Der var altså tendenser i en retning af at lukke sig om sig selv og ikke anerkende forskelligheder. Rent handelsmæssigt mente han ikke, at Danmark skulle lukke sig om sig selv, og at der var grund til at være nervøs for en fremtidig europæiske protektionisme. Hvad mente statsministeren? Var der grund til at forfølge tanken om en fælles møntfod eller om en finanskommissær? Ville det blive taget op på mødet, eller ville man vente til topmødet i december?

Søren Søndergaard havde noteret sig statsministerens vurdering af, at punktet kom til at omhandle den eksterne ukontrollerede globalisering – ikke den interne. Han bemærkede dog, at emnet løndumping var helt centralt.

Han var enig i, at man ikke skulle vende Tyrkiet ryggen eller definitivt afbryde forbindelsen til landet, men der var en bred opfattelse blandt danskere af, at man godt kan bruge penge til at understøtte en udvikling, der går i den rigtige retning, men at det skal have konsekvenser, hvis den ikke gør det. Han tilføjede, at der var igangsat forhandlinger om en opgradering af partnerskabsaftalen med Tyrkiet. Den ville give Tyrkiet yderligere fordele. Var det en god idé ligefrem at præmiere Tyrkiet i en situation, hvor udviklingen i den grad gik i den forkerte retning?

Peter Hummelgaard Thomsen havde stor forståelse for, at det var en svær balance i forhold til Tyrkiet. Det var dog værd at tage med, at den tyrkiske opposition ikke ønskede, at der blev taget skridt til at forringe partnerskabet med Tyrkiet eller til at suspendere de forhandlinger, der i realiteten var gået i stå. Det ville flytte tyrkerne endnu længere væk fra EU.

Kunne statsministeren i øvrigt sige mere om sine uenighed med præsident Macron på det handelspolitiske område? Og ville man på topmødet genåbne en diskussion om handelsforholdet til Kina.

Finn Sørensen gentog sit spørgsmål om forsvarsfonden og militære aktioner. Han var med på, at Danmark i lyset af forsvarsforbeholdet ikke skulle deltage i militære aktioner, men Danmark var ikke udtaget fra den forsvars- og sikkerhedspolitiske strategi. Derfor var det også vigtigt at have en mening.

Statsministeren sagde, at han som svar på spørgsmålet om forsvarsfonden havde sagt, at man skulle respektere forsvarsforbeholdet. Det satte grænser for, hvad Danmark kunne deltage i – det måtte man vurdere undervejs. Den del, der handlede om forskning og industri, var formentlig uproblematisk, men det kunne han endnu ikke vide med sikkerhed. Han var enig i målet om, at man i Europa parallelt med og i samklang med NATO skulle tage et større ansvar og gå efter mere samarbejde og fælles støtte til forskning og udvikling i udstyr. Det gav god mening. Det var dog begrænset, hvad den danske holdning kunne bruges til på grund af forbeholdet.

Til Kenneth Kristensen Berth sagde statsministeren, at han ikke så det som sin opgave at skubbe nogen lande mere end andre, men at sætte en konstruktiv dagsorden, der peger det rigtige sted hen. For et nå en løsning skulle man som det første få mere styr på EU's ydre grænser og så finde ud af, hvad man skulle gøre derfra.

Statsministeren var ikke talsmand for den franske præsident og mente, at det afgørende var, hvilken politik der blev den blivende. Det var første gang, præsidenten skulle deltage i et EU-topmøde. Han var ligesom andre statsledere meget optaget af, at befolkningen er i beskæftigelse, at man kan løse deres nære problemer etc. Man skulle bruge handelspolitikken til at skabe europæisk velstand ved at gøre brug af fordelene ved at handle med andre og sørge for, at det var ligeværdigt. Det var altså ikke et spørgsmål om antidumping, men om, hvordan man kunne sikre sig, at der ikke blev lavet investeringer, hvor man tømte knowhow ud af Europa og placerede den steder, hvor man blev udsat for ikkemarkedskonform konkurrence. Det handlede om gensidighed, og det var en relevant, men svær dagsorden. Det svære var et finde balancepunktet og styre efter ligeværdighed uden at havne i protektionisme. Det var klart i dansk interesse at have så åben en verdensøkonomi som overhovedet muligt. Derfor kunne man ikke bare købe ind på Macrons udtalelser, men statsministeren anerkendte, at debatten var relevant. Om løndumping og andre former for urimelig konkurrence sagde han, at debatten naturligt ville opstå, når man skulle tale om udstationeringsdirektivet. Det var dog vigtigt at sørge for at have proportionerne på plads. Tusindvis af østeuropæere arbejdede i Danmark på helt igennem ordentlige vilkår, og var de ikke i Danmark for at arbejde ville man have store udfordringer i en række sektorer. Han mente, at overenskomstdækningen hos EU-borgere i Danmark var på 78 pct. imod et baggrundsarbejdsmarked på 81 pct. Udfordringerne gik på det, som var indeholdt i udstationeringsdirektivet og på at beskytte egne velfærdssystemer. En anden udfordring var den utilsigtede brug af den frie bevægelighed, som var tilfældet, hvis folk kom til Danmark for f.eks. at samle flasker eller kræve beskyttelsespenge af de hjemløse. Det skulle man slå ned på – og med det afsæt, at der er en betydelig værdi i den frie bevægelighed.

Finn Sørensen var enig i, at man selvfølgelig ikke skulle tegne et billede af, at enhver polak er i Danmark på løndumpingvilkår. Det var en kendsgerning, at de vandrede arbejdstagere i Danmark over tid nærmede sig det eksisterende lønniveau, men der var også dokumentation for, at det i de første år eller to kneb ganske gevaldigt – også de steder, hvor de var overenskomstdækkede. Udstationeringsdirektivet beskæftigede sig med, at virksomheder kan operere i Danmark på en måde, som efter hans overbevisning

var unfair i forhold til danske virksomheder. Domstolen havde begrænset medlemslandenes muligheder for at sikre lige vilkår. Hvis man kunne blive enige om at tilknytte den sociale protokol, ville man rette op på Domstolens indgreb i konfliktretten og i medlemslandenes muligheder for at beskytte sig imod social dumping. Pointen var altså, at man kunne benytte diskussionen om globalisering i Det Europæiske Råd til at rejse forslaget om en social protokol.

Statsministeren sagde, at man ville vende tilbage til udstationeringsdirektivet, der i øvrigt hørte under beskæftigelsesministerens ressort. Det var en relevant dagsorden, som dog ikke ville bragt op på mødet i DER.

Mødet sluttede kl. 14.53